

Lausunnon antaminen YVA-selostuksesta, Tuohimaa-Riutanmaa tuulivoimahanke (Kokkola, Halsua) ja hankkeen sähkönsiirtoon liittyvä 400 kV:n voimajohto (Toholampi, Lestijärvi)

KHALL 08.06.2026 § 125
224/11.01.00.03/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Arvio kuntastrategian toteutumisesta

Positiivinen

Noin 37 km² laajuiselle hankealueelle suunnitellaan enintään 49 tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 8 MW.

Hankealueelle on suunniteltu rakennettavan 2–3 sähköasemaa ja lisäksi hankkeessa varaudutaan energiavaraston rakentamiseen sähköaseman yhteyteen. Valtakunnan verkkoon liittyminen toteutetaan 400 kilovoltin voimajohtolla reittivaihtoehdoissa SVE1-SVE3 tai 400 kilovoltin maakaapelilla reittivaihtoehdossa SVE4.

Hankkeen vaihtoehdot

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle sijoitetaan enintään 49 voimalaa. Tuohimaan alueelle rakennettaisiin 37 voimalaa ja Riutanmaan alueelle 12 voimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 8 MW. Voimaloiden välinen minimietäisyys toisistaan on 550 metriä.

VE2: Hankealueelle sijoitetaan enintään 21 voimalaa. Tuohimaan alueelle rakennettaisiin 9 voimalaa ja Riutanmaan alueelle 12 voimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho enintään 8 MW. Voimaloiden välinen minimietäisyys toisistaan on 550 metriä.

Sähkönsiirtovaihtoehdot

SVE1: Wpd Suomi Oy:n Riutanmaan ja Fingrid Oyj:n Ullavan suunniteltujen sähköasemien välille rakennetaan noin 19,9 kilometrin pituinen 400 kilovoltin voimajohto (ilmajohto). Noin puolet matkasta yhden voimajohdon johtokäytävässä, noin puolet jaetussa johtokäytävässä wpd Suomi Oy:n muiden suunnitteilla olevien tuulivoimahankkeiden sekä Fingridin Lakeuslinja 400 kV voimajohdon kanssa.

SVE2: Wpd Suomi Oy:n suunnitteleminen Riutanmaan ja Raikoharjun sähköasemien välille rakennetaan noin 12,7 kilometrin pituinen 400 kilovoltin voimajohto (ilmajohto). Reitistä noin kymmenen kilometriä kulkee yhden voimajohdon johtokäytävässä. Raikoharjun sähköasemalta yhteisjohto wpd Suomi Oy:n Toholampi-Lestijärven ja Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeiden kanssa, jolta osin reitti on tarkasteltu Toholampi-Lestijärven tuulipuiston YVA-menettelyssä.

SVE3: Wpd Suomi Oy:n Riutanmaan ja Fingrid Oyj:n Halsuan suunniteltujen sähköasemien välille rakennetaan noin 35 kilometrin pituinen 400 kilovoltin voimajohto (ilmajohto). Reitistä noin kymmenen

kilometriä yhden voimajohdon johtokäytävässä, loppuosa sijoittuu jaettuun johtokäytävään wpd Suomi Oy:n Toholampi-Lestijärven ja Länsi-Toholammin tuulivoimahankkeissa suunnitellun voimajohdon ja aivan eteläpäässä noin viiden kilometrin matkalla jo olemassa olevien voimajohtojen kanssa.

SVE4: Rakennetaan 7,6 km pitkä 400 kV maakaapeli välillä Riutanmaan sähköasema – Kairinevan sähköasema (Neova Oy). Maakaapeli sijoittuu osin metsään/turvetuotantoalueelle (noin 3,4 km), osin Kairinevan turvetuotantoalueen teiden ja Kairinevan sisäisten kaapeleiden läheisyyteen (noin 4,2 km). Kairineva-Peränevan ja Tuohimaa-Riutanmaan hankkeiden kaapelit sijoitetaan tien rinnalle sijoittuvalla osuudella eri puolille tietä. Kairinevan sähköasemalta sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan Pajuojan ja Liedeksen välille suunnitellulle Fingridin sähköasemalle 400 kV:n ilmajohtona yhteispylväissä ja tältä osin vaikutukset on arvioitu Kairineva-Peränevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-menettelyssä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi neljän Natura-alueen osalta: Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät (SAC, FI000034), Pilvineva (SAC/SPA, FI1001001), Vionneva (SAC/SPA, FI1000019) ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (SAC/SPA, FI1000014).

Esittelijä

Kunnanjohtaja Minna Nikander

Esitys

Kunnanhallitus lausuntonaan toteaa:

YVA-selostus ja Natura-arviointi ovat laajasti ja ammattitaitoisesti laadittuja.

Hanke on laaja, 49 voimalaa, joiden suunnitellut korkeudet ovat 300 metriä. Voimaloiden korkeus ulottaa melu-, välke ja maisemavaikutukset laajemmalle alueelle. Voimaloiden etäisyydet vakituiseen ja vapaa-ajan asutukseen on varmistettava riittäviksi, vähintään uuden kansallisen linjauksen ja melupuskurin mukaisesti, jotta asuinmukavuus ei vaarannu. Melu- ja välkemallinukset on tehtävä tarkoin voimaloiden todellisten vaikutusten mukaisesti.

Hankealue ja sen sähkönsiirtoreitit sijoittuvat herkkien eläinlajien, kuten metsäpeuran ja suuren linnuston elinalueelle ja muuttoreiteille. Alueen muiden vireillä olevien tai toteutuneiden hankkeiden yhteisvaikutukset luonnon monimuotoisuuteen on arvioitava tiukemmin, jotta ekologiset käytävät eivät katkea kokonaan.

Uusi 400 kV voimajohto synnyttää merkittävän uuden maastokäytävän. Hankkeessa tulisi hyödyntää mahdollisimman laajasti olemassa olevia johtokäytäviä uusien maastokäytävien sijaan. Uutta metsäalaa pirstovia erillisiä reittivaihtoehtoja (VE1, VE2) tulee välttää maatalouden, metsätalouden ja maiseman suojelemiseksi.

Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen luontoselvitys on alun perin laadittu 2020 ja sitä on täydennetty lumijälki-, lintu-, ja suurpetoselvityksillä 2021-2026. Hankkeen sijoituessa herkkien eläinlajien ydinalueelle tulee

luontoselvityksen riittävyys tarkastella kriittisesti. Voimalamäärä on pienentynyt alun perin suunnitellusta 73 tuulivoimalasta enintään 49 voimalaan. Tästä huolimatta voimaloiden massiivinen 300 metrin korkeus ja hankealueen sijoittuminen Ullavanjärven ja Venetjoen tekojärven väliselle herkälle alueelle tekee luontovaikutusten arvioinnista haavoittuvan.

Metsäpeuran ja suurpetojen reviirit alueella tulee tarkentaa. Alue on metsäpeuran elintärkeää esiintymis- ja vasomisaluetta. Suurpetoselvitys tulee täydentää arvioilla rakentamisaikaisen melun ja lisääntyvän ihmistoiminnan aiheuttama väistämisaikutuksella. 49 voimalan ketju ja siihen liittyvät uudet 400 kV voimajohdot luovat fyysisen ja psykologisen esteen peurojen perinteisille vaelluskäytävälle.

Linnustoselvitys ja kevätmuuton seurannat on tehtävä 300 metrin enimmäiskorkeuden vaatimusten mukaisesti. Koska hanke sijoittuu kahden suuren vesistön, Ullavanjärven ja Venetjoen tekojärven, väliselle kannakselle, on alue kriittinen lintujen paikallisille lennoille ja muuttoväylille. Matalammalle voimalakorkeudelle tarkoitetulla datalla tehty arviointi ei ole riittävä kattamaan uuden kokoluokan roottoreiden törmäysriskiä.

Alue pirstoutuu naapurihankkeiden myötä, jolloin hankkeiden yhteisvaikutukset kasvavat. Hankkeen välittömään läheisyyteen on suunnitteillaan mm. Kairinevan ja Peränevan tuuli- ja aurinkovoimapuistot. Tuohimaa-Riutanmaan luontoselvitys ei ole riittävä, jos se tarkastelee eläimistövaikutuksia erillään näistä hankkeista. Hankkeiden yhteisvaikutusten puutteelliset arvoinnit uhkaavat pirstoa alueen ekologiset käytävät kokonaan.

Hankealue on pääosin ojitettua suota ja rakentamatonta kangasmaata. Teiden ja voimalajalkojen rakentaminen edellyttävät mittavia kuivatuksia. Selvityksessä ei ole riittävän tarkasti osoitettu, miten muuttuvat valumavedet vaikuttavat alapuolisten pienten virtavesien ja järvien tilaan esimerkiksi kiintoaines- ja humuskuormituksen muodossa.

Kaustisen kunnanhallitus katsoo, että Tuohimaa-Riutanmaan luontoselvitys ei ota riittävästi huomioon viheryhteyden kokonaisvaltaista pirstoutumista. Hanketta ei voida arvioida erillisenä saarekkeena, vaan sen yhteisvaikutukset muiden lähialueen hankkeiden, kuten Kairineva ja Länsi-Toholampi, kanssa muodostavat Keski-Pohjanmaan ekologiselle käytävälle ja metsäpeurakannalle liian suuren yhteenlasketun rasitteen. Hanke edellyttää tarkempaa, koko maakuntatason viheryhteydet huomioivaa jatkoarviointia.

Kunnanhallitus korostaa, että Tuohimaa-Riutanmaan hankealueen viheryhteyksillä on erittäin suuri merkitys paikallisten asukkaiden virkistyskäytölle, vapaa-ajan asumiselle ja luontomatkailulle.

YVA-selostuksessa ei ole arvioitu riittävästi sitä yhteisvaikutusten haittaa, joka syntyy, kun alueen useat tuulivoimahankkeet ja uudet 400 kV voimalinjat muuttavat seutukunnan viimeiset erämaiset ja rauhalliset metsäalueet yhtenäiseksi teollisuusvyöhykkeeksi. 300 metrin korkuiset voimalat dominoivat maisemaa laajasti. Jatkosuunnittelussa ja kaavoituksessa on asetettava riittävät suojaetäisyydet vapaa-ajan asutukseen ja tärkeimpiin virkistysreitteihin. Sähkönsiirto on toteutettava

ilman uusia maastoratkaisuja olemassa olevia väyliä pitkin, jotta kuntalaisten perinteiset retkeily- ja marjastusmaatot eivät pirstoudu enempää.

Päätös

Hyväksyttiin.
